

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΕΛΛΑΣ
ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΜΑΘΗΣΗ
ΣΤΟ ΕΙΚΟΝΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
SECOND LIFE

δώσε στην γνώση σου, μια δεύτερη ευκαιρία

SECS

Νικόλαος Πέλλας

Εξ αποστάσεως μάθηση στο εικονικό περιβάλλον του Second
Life

Επιμέλεια εξωφύλλου: Αθανάσιος Μανάβης

Εκδόσεις: Free Publishing

Νικόλαος Πέλλας

Εξ αποστάσεως μάθηση στο εικονικό περιβάλλον του Second
Life

Επιμέλεια εξωφύλλου: Αθανάσιος Μανάβης

Εκδόσεις: Free Publishing

Περιεχόμενα

Κατάλογος σχημάτων.....	7
Κατάλογος εικόνων.....	8
Κατάλογος διαγραμμάτων.....	10
Κατάλογος πινάκων παρουσίασης και ανάλυσης των στατιστικών στοιχείων της έρευνας.....	11
Ακρωνύμια.....	13
Πρόλογος.....	14
Εισαγωγή.....	18

ΜΕΡΟΣ Α': ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Κεφάλαιο 1°

Εννοιολογική οριοθέτηση της εξ αποστάσεως μάθησης ενηλίκων με την χρήση των Νέων Τεχνολογιών

1.1. Η εξ αποστάσεως μάθηση στη σύγχρονη εποχή.....	23
1.2. Ο ρόλος της ηλεκτρονικής μάθησης στην εκπαίδευση των ενηλίκων.....	27
1.3. Μεθοδολογία υλοποίησης προγραμμάτων ηλεκτρονικής μάθησης.....	29
1.4. Η αδιάσπαστη ενότητα του μέσου και της μεθόδου στην εξ αποστάσεως διδακτική διαδικασία.....	34

Κεφάλαιο 2°

Θεωρίες μάθησης: Βασικές αρχές και μεθοδολογικές συνεπαγωγές

2.1. Η θεωρία της εκπαίδευσης των ενηλίκων (Η θεωρία της Ανδραγωγικής).....	37
2.1.1. Η θεωρία της Εμπειρικής μάθησης.....	38
2.1.2. Η θεωρία του Μετασχηματισμού της μάθησης.....	40
2.1.3. Οι θεωρίες συμμετοχής των ενηλίκων σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες.....	41
2.2. Σύγχρονες θεωρίες μάθησης με πολυμέσα.....	43
2.2.1. Η θεωρία της Κυβερνητικής.....	47
2.2.2. Η θεωρία της Διπλής Κωδικοποίησης.....	48
2.2.3. Η θεωρία του Γνωστικού Φορτίου.....	48
2.2.4. Η άποψη του C. Rogers για την ικανότητα αυτο-ανάπτυξης του ατόμου.....	49
2.2.5. Το «αθροιστικό μοντέλο» του R. Gagné για την μάθηση.....	50
2.2.6. Η θεωρία του Εποικοδομητισμού.....	51
2.2.7. Η θεωρία του Κοινωνικού Εποικοδομητισμού.....	53
2.2.8. Η θεωρία της Δραστηριότητας.....	56
2.2.9. Η θεωρία της Κατανεμημένης μάθησης.....	58
2.2.10. Η θεωρία της Εγκαθυδριμένης μάθησης.....	59

Περιεχόμενα

Κατάλογος σχημάτων	7
Κατάλογος εικόνων	8
Κατάλογος διαγραμμάτων	10

Κατάλογος πινάκων παρουσίασης και ανάλυσης των στατιστικών στοιχείων της έρευνας	11
Ακρωνύμια	13
Πρόλογος	14

Εισαγωγή	18
----------------	----

ΜΕΡΟΣ Α΄: ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Κεφάλαιο 1ο

Εννοιολογική οριοθέτηση της εξ αποστάσεως μάθησης ενηλίκων με την χρήση των Νέων Τεχνολογιών

1.1. Η εξ αποστάσεως μάθηση στη σύγχρονη εποχή	23
1.2. Ο ρόλος της ηλεκτρονικής μάθησης στην εκπαίδευση των ενηλίκων	27
1.3. Μεθοδολογία υλοποίησης προγραμμάτων ηλεκτρονικής μάθησης	29
1.4. Η αδιάσπαστη ενότητα του μέσου και της μεθόδου στην εξ αποστάσεως διδακτική διαδικασία	34

Κεφάλαιο 2ο

Θεωρίες μάθησης: Βασικές αρχές και μεθοδολογικές συνεπαγωγές

2.1. Η θεωρία της εκπαίδευσης των ενηλίκων (Η θεωρία της Ανδραγωγικής) .	37
2.1.1. Η θεωρία της Εμπειρικής μάθησης	38
2.1.2. Η θεωρία του Μετασχηματισμού της μάθησης	40
2.1.3. Οι θεωρίες συμμετοχής των ενηλίκων σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες	41
2.2. Σύγχρονες θεωρίες μάθησης με πολυμέσα	43
2.2.1. Η θεωρία της Κυβερνητικής	47
2.2.2. Η θεωρία της Διπλής Κωδικοποίησης	48
2.2.3. Η θεωρία του Γνωστικού Φορτίου	48
2.2.4. Η άποψη του C. Rogers για την ικανότητα αυτο-ανάπτυξης του ατόμου	49
2.2.5. Το «αθροιστικό μοντέλο» του R. Gagné για την μάθηση	50
2.2.6. Η θεωρία του Εποικοδομητισμού	51
2.2.7. Η θεωρία του Κοινωνικού Εποικοδομητισμού	53
2.2.8. Η θεωρία της Δραστηριότητας	56
2.2.9. Η θεωρία της Κατανεμημένης μάθησης	58
2.2.10. Η θεωρία της Εγκαθυδριμένης μάθησης	59

Κεφάλαιο 3ο

Συστήματα τρισδιάστατης εικονικής πραγματικότητας για την εκπαίδευση

3.1. Θεμελιώδεις αρχές που διέπουν τα εικονικά περιβάλλοντα	61
3.2. Εικονικά περιβάλλοντα και εκπαίδευση	64
3.3. Συνεργατική μάθηση υποστηριζόμενη από υπολογιστές	72

3.4. Ο εικονικός κόσμος του Second Life

3.4.1. Περιγραφή του εικονικού περιβάλλοντος Second Life	79
3.4.2. Τεχνικά χαρακτηριστικά του Second Life	85
3.4.3. Αντιμετώπιση πιθανών προβλημάτων	89
3.4.4. Χρήση του Second Life στην εκπαίδευση	90

Κεφάλαιο 4ο

Μεθοδολογικός σχεδιασμός αποτίμησης των παιδαγωγικών δραστηριοτήτων στο Second Life

4.1. Πλαίσιο αποτίμησης της παιδαγωγικής αξίας του Second Life με την αρωγή του «μοντέλου της Κυβερνητικής» (θεωρητικο-διδακτικό μέρος)	96
4.2. Αποτίμηση της παιδαγωγικής αξίας του Second Life με το «Συστημικό Μοντέλο Βιωσιμότητας»	99
4.3. Σχεδιασμός πρότασης (πρακτικο-διδακτικό μέρος)	101
4.3.1. Ανάλυση απαιτήσεων της διδακτικής διαδικασίας	102
4.3.2. Παιδαγωγική ανάλυση των δραστηριοτήτων με το «Συστημικό Μοντέλο Βιωσιμότητας»	103
4.4. Παράμετροι αποτίμησης της εκπαιδευτικής διαδικασίας στο Second Life	122
4.5. Σημαντικότερες έρευνες σχετικά με την εκπαιδευτική χρήση του Second Life (2007-2010)	131
4.6. Βασικοί παράγοντες επιλογής του εικονικού περιβάλλοντος Second Life για έρευνα	136

Κεφάλαιο 3ο

Συστήματα τρισδιάστατης εικονικής πραγματικότητας για την εκπαίδευση

3.1. Θεμελιώδεις αρχές που διέπουν τα εικονικά περιβάλλοντα	61
3.2. Εικονικά περιβάλλοντα και εκπαίδευση	64
3.3. Συνεργατική μάθηση υποστηριζόμενη από υπολογιστές	72

3.4. Ο εικονικός κόσμος του Second Life

3.4.1. Περιγραφή του εικονικού περιβάλλοντος Second Life	79
3.4.2. Τεχνικά χαρακτηριστικά του Second Life	85
3.4.3. Αντιμετώπιση πιθανών προβλημάτων	89
3.4.4. Χρήση του Second Life στην εκπαίδευση	90

Κεφάλαιο 4ο

Μεθοδολογικός σχεδιασμός αποτίμησης των παιδαγωγικών δραστηριοτήτων στο Second Life

4.1. Πλαίσιο αποτίμησης της παιδαγωγικής αξίας του Second Life με την αρωγή του «μοντέλου της Κυβερνητικής» (θεωρητικό-διδασκτικό μέρος)	96
4.2. Αποτίμηση της παιδαγωγικής αξίας του Second Life με το «Συστημικό Μοντέλο Βιωσιμότητας»	99
4.3. Σχεδιασμός πρότασης (πρακτικό-διδασκτικό μέρος)	101
4.3.1. Ανάλυση απαιτήσεων της διδακτικής διαδικασίας	102
4.3.2. Παιδαγωγική ανάλυση των δραστηριοτήτων με το «Συστημικό Μοντέλο Βιωσιμότητας»	103
4.4. Παράμετροι αποτίμησης της εκπαιδευτικής διαδικασίας στο Second Life	122
4.5. Σημαντικότερες έρευνες σχετικά με την εκπαιδευτική χρήση του Second Life (2007-2010)	131
4.6. Βασικοί παράγοντες επιλογής του εικονικού περιβάλλοντος Second Life για έρευνα	136

ΜΕΡΟΣ Β΄: ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Κεφάλαιο 5°

Μεθοδολογικός σχεδιασμός της έρευνας

5.1. Σκοπός της έρευνας	141
5.2. Διατύπωση της γενικής υπόθεσης	142
5.3. Αρχικές υποθέσεις	143
5.4. Περιορισμοί στην έρευνα	144
5.5. Ερευνητικό δείγμα	145
5.6. Διαδικασία & πλαίσιο συλλογής δεδομένων	146
5.7. Ερευνητικά εργαλεία συλλογής δεδομένων	148
5.8. Μέθοδοι & τεχνικές έρευνας	148
5.9. Σύνταξη πιλοτικού ερωτηματολογίου	149
5.10. Εργαλεία στατιστικής ανάλυσης & επεξεργασίας δεδομένων	150
5.11. Αξιοπιστία και εγκυρότητα της έρευνας	153
5.12. Σημασία και συνεισφορά της έρευνας	154

ΜΕΡΟΣ Γ΄: ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Κεφάλαιο 6°

Αποτελέσματα της έρευνας

6.1. Αποτελέσματα ερωτηματολογίου	158
6.2. Αποτελέσματα συνέντευξης	168
6.3. Συμπεράσματα	176
6.4. Προτάσεις μελλοντικής εργασίας	187

Βιβλιογραφία

Ξενόγλωσση	189
Ελληνόγλωσση	225

Παραρτήματα

Παράρτημα I: Πιλοτικό ερωτηματολόγιο	232
Παράρτημα II: Ερωτηματολόγιο	234
Παράρτημα III: Προφορική συνέντευξη	243
Παράρτημα IV: Η εξέλιξη των μέσων κοινωνικής δικτύωσης	252
Παράρτημα V: Χαρτογράφηση των εικονικών κόσμων	253
Παράρτημα VI: Λεξικό όρων	254
Παράρτημα VII: Ευρετήριο όρων	270
Παράρτημα VIII: Παρουσίαση και ανάλυση των στατιστικών στοιχείων με τη χρήση του στατιστικού πακέτου SPSS	271

ΜΕΡΟΣ Β΄: ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Κεφάλαιο 5ο

Μεθοδολογικός σχεδιασμός της έρευνας

5.1. Σκοπός της έρευνας	141	5.2. Διατύπωση της γενικής υπόθεσης	142
5.3. Αρχικές υποθέσεις	143	5.4. Περιορισμοί στην έρευνα	144
5.5. Ερευνητικό δείγμα	145	5.6. Διαδικασία & πλαίσιο συλλογής δεδομένων.....	146
5.7. Ερευνητικά εργαλεία συλλογής δεδομένων	148	5.8. Μέθοδοι & τεχνικές έρευνας	148
5.9. Σύνταξη πιλοτικού ερωτηματολογίου	149	5.10. Εργαλεία στατιστικής ανάλυσης & επεξεργασίας δεδομένων	150
5.11. Αξιοπιστία και εγκυρότητα της έρευνας	153	5.12. Σημασία και συνεισφορά της έρευνας	154

ΜΕΡΟΣ Γ΄: ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Κεφάλαιο 6ο

Αποτελέσματα της έρευνας

6.1. Αποτελέσματα ερωτηματολογίου	158	6.2. Αποτελέσματα συνέντευξης	168
6.3. Συμπεράσματα	176	6.4. Προτάσεις μελλοντικής εργασίας	187

Βιβλιογραφία

Ξενόγλωσση	189
Ελληνόγλωσση	225

Παραρτήματα

Παράρτημα I: Πιλοτικό ερωτηματολόγιο	232	Παράρτημα II: Ερωτηματολόγιο.....	234
Παράρτημα III: Προφορική συνέντευξη	243	Παράρτημα IV: Η εξέλιξη των μέσων κοινωνικής δικτύωσης	252
Παράρτημα V: Χαρτογράφηση των εικονικών κόσμων	253	Παράρτημα VI: Λεξικό όρων	254
Παράρτημα VII: Ευρετήριο όρων	270	Παράρτημα VIII: Παρουσίαση και ανάλυση των στατιστικών στοιχείων με τη χρήση του στατιστικού πακέτου SPSS	271